

Zaaknummer : 01064351
Ons Kenmerk : ODH859092
Datum : 13-08-2024

Postadres

Postbus 14060
2501 GB Den Haag
(070) 21 899 02
vergunningen@odh.nl
www.odh.nl

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 8 maart 2023 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van sloop- en bouwwerkzaamheden van de huidige bebouwing (108 woningen) aan de Repelstraat 2-32, 1-35, Schutskooistraat 1-36, Ouwelandsestraat 2-6, 8-18 en de Vlasstraat 1-9, 11-25 te Poortugaal en wordt aangevraagd namens woningbouwvereniging Poortugaal. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus en de gierzwaluw, het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepaling zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*) en de gierzwaluw (*Apus apus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 oktober 2023 tot en met 1 oktober 2027.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van het overgangsrecht in de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is de Wet natuurbescherming nog van toepassing op deze procedure.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te **verlenen** aan woningbouwvereniging Poortugaal;
- II. de in het vervolg van dit besluit opgenomen voorschriften te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende gegevens van 14 juli 2023, 9 februari 2024 en 4 maart 2024 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 31 december 2029.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Appendix

I. Verblijfplaatsen van de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - a. de start van de werkzaamheden te melden (startmelding);
 - b. het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
 - c. relevante wijzigingen in de uitvoering één maand van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen;
 - d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden die betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het rapport 'WBV Poortugaal activiteitenplan Schutskooiwijk te Poortugaal' van 23 januari 2023 en de aanvullende gegevens van 14 juli 2023, 9 februari 2024 en 4 maart 2024. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a. de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b. aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c. de uit te voeren werkzaamheden;
 - d. de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e. de mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f. de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
 - g. het logboek van de ecologische begeleiding dat door de deskundige wordt bijgehouden.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol inclusief het logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.
- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de huismus, de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en/of (beschermde) soorten. Hij of zij heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie.

De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Hij of zij:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermde) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan ontheffing aanvragen opstellen of daarbij ondersteunen;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk (inclusief vrijstellingen en gedragscodes);
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
- zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties en/of een ecologisch adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

- 5 De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'WBV Poortugaal activiteitenplan Schutskooiwijk te Poortugaal' van 23 januari 2023 en de aanvullende gegevens van 14 juli 2023, 9 februari 2024 en 4 maart 2024.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, uiterlijk één maand voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
 - h. voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk twee weken na het verzenden van deze ontheffing;
 - i. voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

- 9 De tijdelijke nestkasten en permanente voorzieningen moeten functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Dit houdt in dat de kasten minimaal één keer per jaar gecontroleerd dienen te worden op de functionaliteit en dat – indien nodig – de functionaliteit van de kasten hersteld wordt. Het controleren op functionaliteit dient uitgevoerd te worden buiten de broedperiode van de huismus (1 maart tot 1 september), de gierzwaluw (15 april tot 1 september) en de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis (1 november tot 1 april) en nadat door de deskundige is vastgesteld dat de voorziening uit eigen beweging is verlaten. Bovendien moeten de tijdelijke voorzieningen van de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden.
- 10 Tijdens de jaarlijkse onderhoudscontrole van de tijdelijke nestkasten dienen de aangebrachte permanente voorzieningen meegenomen te worden en beoordeeld te worden op hun functionaliteit. Indien blijkt dat de voorziening niet meer functioneel is, dient ervoor gezorgd te worden dat deze weer functioneel is. Het controleren op functionaliteit dient uitgevoerd te worden buiten de kwetsbare periode van de huismus, de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis.

Huisumus

- 11 Voorafgaand aan de werkzaamheden dienen de daken van de woningen ongeschikt gemaakt te worden gemaakt door de dakpannen te lichten en vervolgens af te sluiten met weringsborstels. Dit dient te worden uitgevoerd onder begeleiding van de ecologisch deskundige (zie voorschrift 4) en buiten het broedseizoen dat loopt van 1 maart tot en met 31 augustus. Indien sprake is van late vervolglegels (ter beoordeling van deskundige) dient ook de maand september te worden ontzien. Het ongeschikt maken van de nestplaatsen dient daarnaast plaats te vinden buiten koude perioden (gedefinieerd als perioden vanaf drie dagen aanhoudende (nacht)vorst).

- 12 Bij gebruik van dakgootbekisting dient de nestvoorziening op noord of oost expositie geplaatst te worden om oververhitting door warmtestraling van de bovenliggende dakpannen te voorkomen. De openingen dienen daarbij minimaal 50 centimeter van elkaar te liggen in het geval de nestingen zichtbaar zijn voor de huismus die in de naastliggende nestgang zit. Als nestgelegenheden, en bovenliggende dakpannen, tussen 9.00 en 19.00 uur in de schaduw blijven, kunnen andere windrichtingen overwogen worden. Indien dit niet mogelijk blijkt en de nestvoorziening op zuid of westexpositie geplaatst wordt, dient isolatiemateriaal bevestigd te worden aan de bovenzijde van de nestkasten om oververhitting door warmtestraling van de bovenliggende dakpannen te voorkomen. De maatregelen dienen getroffen te worden conform de richtlijnen uit het meest recent geldende Kennisdocument Huismus (BIJ12).
- 13 De tijdelijke voorzieningen mogen pas verwijderd worden wanneer de gewenningsperiode van drie maanden in acht is genomen en de permanente voorzieningen functioneel zijn. De verwijdering dient begeleid te worden door een deskundige op het gebied van de huismus. Indien blijkt dat de tijdelijke voorziening in gebruik is genomen, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare periode van de soort en nadat door de deskundige is vastgesteld dat de voorziening uit eigen beweging is verlaten.
- 14 De effectiviteit van het alternatieve essentiële leefgebied voor de huismus dient te worden gemonitord door de deskundige op het gebied van de huismus, zie voorschrift 4. De monitoring dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen het meest recente Kennisdocument Huismus (Bij12). Uit deze monitoring moet blijken of het vervangend groen dezelfde functies vervult voor de huismus als welke het huidige essentiële groen vervulde: slaapplek, dekking, foerageergebied en verzamelplek. Met betrekking tot deze monitoring gelden de volgende voorwaarden:
 - a. De effectiviteit van het vervangend groen dient hierbij het eerste jaar nadat het huidige essentiële leefgebied niet meer beschikbaar is te worden onderzocht tussen 1 april en 15 mei. Dit dient te worden onderzocht middels één bezoek tijdens de ochtendpiek en één bezoek rond zonsondergang of rond zonsopgang in het kader van slaapplekken.
 - b. De resultaten van de monitoring dienen vóór 1 januari het opvolgende jaar na ieder onderzoek te worden aangeleverd in een monitoringsverslag bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. In deze rapportage moet zijn opgenomen:
 - i. de data, tijden en weercondities van de veldbezoeken, wijze waarop de monitoring heeft plaatsgevonden, wie de veldbezoeken heeft uitgevoerd en de waarnemingen die zijn gedaan per veldbezoek;
 - ii. een heldere conclusie over de effectiviteit van het vervangend groen in het vervullen van elk van de functies;
 - c. Indien blijkt dat het vervangend groen niet afdoende is en aanwijsbaar is toe te schrijven aan het uitblijven van de effectiviteit van het vervangend groen dient een plan van aanpak te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid met daarin een voorstel voor extra maatregelen en/of optimalisatie.
- 15 De effectiviteit van de permanente voorzieningen voor de huismus dient te worden gemonitord door een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus (voorschrift 4). De monitoring dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen voor het onderzoek naar nestlocaties van de huismus uit het meest recent geldende Kennisdocument Huismus (BIJ12). Uit deze monitoring moet blijken of de huismus gebruik maakt van de aangebrachte voorzieningen. Met betrekking tot deze monitoring gelden de volgende voorwaarden:
 - a. de effectiviteit van de permanente voorzieningen dient onderzocht te worden in het eerste jaar na het beschikbaar komen en het functioneel zijn van de permanente voorzieningen. Hierbij geldt dat gestart dient te worden in het eerstvolgende broedseizoen na het beschikbaar komen en het functioneel zijn van de permanente voorzieningen;
 - b. de resultaten van de monitoring dienen vóór 1 januari van het opvolgende jaar te worden aangeleverd in een monitoringsverslag bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1). In deze rapportage moet zijn opgenomen:

- i. de data, tijden en weercondities van de veldbezoeken, wijze waarop de monitoring heeft plaatsgevonden, eventuele inzet van apparatuur (verrekijker etc.), wie de veldbezoeken heeft uitgevoerd en de waarnemingen die zijn gedaan per veldbezoek;
 - ii. een heldere conclusie over de effectiviteit van de voorzieningen.
- c. indien blijkt dat de voorzieningen niet afdoende zijn, kan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid extra maatregelen en/of optimalisatie voorschrijven;
- d. Indien de bij c gestelde extra maatregelen noodzakelijk zijn, dienen deze het opvolgende jaar tevens te worden gemonitord;
- e. indien blijkt dat de alternatieve voorzieningen in gebruik zijn genomen door de huismus kan omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid worden verzocht de monitoringsverplichting vroegtijdig te stoppen.

Gierzwaluw

- 16 De sloop van de bebouwing waarin zich de nesten bevinden, dient verricht te worden buiten het broedseizoen van de gierzwaluw (welke loopt van 15 april tot 1 september). Indien sprake kan zijn van vroege of late legfels (ter beoordeling van deskundige (voorschrift 4), dient ook de periode 1 tot 15 april en 1 tot en met 15 september te worden ontzien. Maximaal drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden zal er door een ecologisch deskundige (voorschrift 4) een controle plaatsvinden om vast te stellen dat er op dat moment geen gierzwaluwen in het plangebied verblijven.
- 17 Bij gebruik van dakgootbekisting dient de nestvoorziening op noord of oost expositie geplaatst te worden om oververhitting door warmtestraling van de bovenliggende dakpannen te voorkomen. De openingen dienen daarbij minimaal 50 centimeter van elkaar te liggen. Als nestgelegenheden, en bovenliggende dakpannen, tussen 9.00 en 19.00 uur in de schaduw blijven, kunnen andere windrichtingen overwogen worden. Indien dit niet mogelijk blijkt en de nestvoorziening op zuid of westexpositie geplaatst wordt, dient isolatiemateriaal bevestigd te worden aan de bovenzijde van de nestkasten om oververhitting door warmtestraling van de bovenliggende dakpannen te voorkomen. De maatregelen dienen getroffen te worden conform de richtlijnen uit het meest recent geldende Kennisdocument gierzwaluw (BIJ12).
- 18 Indien mogelijk dienen de tijdelijke verblijfplaatsen permanent te blijven hangen. Enkel indien dit niet mogelijk blijkt, mogen ze pas verwijderd worden wanneer de permanente voorzieningen functioneel zijn. De ecologisch deskundige (zie voorschrift 4) dient de functionaliteit van de permanente voorzieningen vast te stellen. Wanneer de permanente voorzieningen functioneel zijn, mogen de tijdelijke voorzieningen enkel buiten de broedperiode van de gierzwaluw worden verwijderd en nadat de deskundige heeft vastgesteld dat de tijdelijke voorzieningen niet in gebruik zijn. Het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen dient begeleid te worden door de deskundige en deze dient hiervan verslag te doen in het logboek (zie voorschrift 2).
- 19 De effectiviteit van de permanente voorzieningen voor de gierzwaluw dient te worden gemonitord door een ecologisch deskundige op het gebied van de gierzwaluw (voorschrift 4). De monitoring dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen voor het onderzoek naar nestlocaties van de gierzwaluw uit het meest recent geldende Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12). Uit deze monitoring moet blijken of de gierzwaluw gebruik maakt van de aangebrachte voorzieningen. Met betrekking tot deze monitoring gelden de volgende voorwaarden:
- a. de effectiviteit van de permanente voorzieningen dient onderzocht te worden in het eerste, tweede en derde jaar na het beschikbaar komen en het functioneel zijn van de permanente voorzieningen. Hierbij geldt dat gestart dient te worden in het eerstvolgende broedseizoen na het beschikbaar komen en het functioneel zijn van de permanente voorzieningen;

- b. de resultaten van de monitoring dienen vóór 1 januari van het opvolgende jaar te worden aangeleverd in een monitoringsverslag bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1). In deze rapportage moet zijn opgenomen:
 - ii. de data, tijden en weercondities van de veldbezoeken, wijze waarop de monitoring heeft plaatsgevonden, eventuele inzet van apparatuur (verrekijker etc.), wie de veldbezoeken heeft uitgevoerd en de waarnemingen die zijn gedaan per veldbezoek;
 - iii. een heldere conclusie over de effectiviteit van de voorzieningen.
- c. indien blijkt dat de voorzieningen niet afdoende zijn dient ofwel een plan van aanpak te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid met daarin een voorstel voor extra maatregelen en/of optimalisatie; ofwel een rapport met een ecologische onderbouwing dat de uitblijvende effectiviteit niet toe te schrijven is aan de getroffen maatregelen maar aan andere factoren;
- d. Indien de bij c gestelde extra maatregelen noodzakelijk zijn, dienen deze het opvolgende jaar tevens te worden gemonitord;
- e. indien blijkt dat de alternatieve voorzieningen in gebruik zijn genomen door de huismus kan omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid worden verzocht de monitoringsverplichting vroegtijdig te stoppen.

Gewone dwergvleermuis

- 20 Het ongeschikt maken van de zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis dient uitgevoerd te worden onder begeleiding van de ecologisch deskundige (voorschrift 4). De deskundige dient te allen tijde verslag te doen in het ecologisch logboek (voorschrift 2) van alle handelingen welke een effect hebben op de gewone dwergvleermuis. Aan het ongeschikt maken zijn volgende voorwaarden verbonden:
- a. het ongeschikt maken wordt uitgevoerd in de actieve periode, deze loopt van 15 april tot en met 15 oktober;
 - b. om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven de verblijfplaatsen te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen exclusion flaps te worden geplaatst op de invliegopeningen;
 - c. daar waar de exacte locatie van de verblijfplaatsen niet bekend is, dient de bebouwing zijn geheel ongeschikt gemaakt te worden;
 - d. indien invliegopeningen met elkaar in verbinding staan is het, onder voorwaarde dat minimaal één van deze openingen ongeschikt wordt gemaakt door middel van een exclusion flap, toegestaan om de overige openingen ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rondschuim of compriband zonder plakranden. De ruimte tussen exclusion flaps mag maximaal 3 meter zijn;
 - e. het gebruik van materialen waarin vleermuizen verstrikt kunnen raken of aan vast kunnen plakken of verwonden, zoals (steiger)netten, glaswol of **purschuim is niet toegestaan**;
 - f. de maatregelen, waaronder exclusion flaps, waarmee de bebouwing ongeschikt is gemaakt, dienen gedurende minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden (minimaal 10 graden, een windkracht van minder dan 5 Bft en droog) te worden ingezet. Minimaal drie van de vijf dagen met gunstige weersomstandigheden dienen aaneengesloten te zijn. Bij overdag slecht weer en 's avonds rond zonsondergang en in de nacht goed weer, telt dit nog steeds als een dag met gunstige weersomstandigheden;
 - g. na het ongeschikt maken en met inachtneming van de vereiste dagen met gunstige weersomstandigheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd door de deskundige met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied mag worden vrijgegeven voor het starten van de werkzaamheden;
 - h. bij het ongeschikt maken in het najaar (15 september tot en met 15 oktober) geldt aanvullend op sub f en g hiervoor, dat de periode van vijf dagen met gunstige weersomstandigheden, waarvan drie aaneengesloten, en het daaropvolgende controlebezoek moeten zijn uitgevoerd op uiterlijk 15 oktober.

- 21 De tijdelijke alternatieve voorzieningen mogen pas verwijderd worden wanneer de gewenningsperiode voor elke verblijfplaats in acht is genomen en de permanente voorzieningen functioneel en beschikbaar zijn. Hieraan verbinden wij de volgende voorwaarden:
- a. de verwijdering dient begeleid te worden door de ecologisch deskundige (voorschrift 4);
 - b. de gewenningsperiode voor zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis is drie maanden waarbij enkel de maanden april tot en met oktober meetellen;
 - c. indien blijkt dat een tijdelijke voorziening in gebruik is genomen, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis en nadat door de ecologisch deskundige is vastgesteld dat de voorziening uit eigen beweging is verlaten;
 - d. de ecologische deskundige dient verslag te doen van het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen in het logboek (voorschrift 2).
- 22 Er worden 66 permanente voorzieningen van het type VMP3 van Unitura of vergelijkbaar gerealiseerd conform het meest recent geldende Kennisdocument gewone dwergvleermuis (BIJ12). De permanente voorzieningen dienen aan de volgende eisen te voldoen:
- a. ter plaatse van de oorspronkelijke verblijfplaatsen dient waar mogelijk één permanente voorziening gerealiseerd te worden, en deze dient gelijk te zijn aan de oorspronkelijke situatie wat betreft de hoogte en vrije aanvliegroute;
 - b. per verblijfplaats die verloren is gegaan dienen er twee permanente voorzieningen gerealiseerd te worden op dezelfde oriëntatie als de oorspronkelijke verblijfplaats, de andere twee dienen op verschillende oriëntaties te worden geplaatst;
 - c. de permanente voorzieningen dienen vrij te zijn van kunstlicht en verstoring en mogen niet bereikbaar zijn voor predatoren;
 - d. de voorzieningen dienen verschillende microklimaten te hebben.

Aanwijzingen voor gebruik

- Op alle van nature in het wild levende planten en dieren en hun leefgebied geldt de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Gelet op deze specifieke zorgplicht dient inzicht verkregen te worden met betrekking tot de aanwezigheid van soorten op de locatie van de activiteit. Hierbij geldt dat objectief vastgesteld moet worden of soorten negatieve gevolgen ondervinden van de voorgenomen activiteiten. Indien noodzakelijk moeten maatregelen getroffen worden om negatieve gevolgen zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden te voorkomen. Indien negatieve gevolgen redelijkerwijs niet te voorkomen zijn, dient de activiteit gestaakt te worden.
- In het kader van de specifieke zorgplicht dient tevens rekening gehouden te worden met broedgevallen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Indien de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde, dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 8 maart 2023 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van sloop en bouwwerkzaamheden van de huidige bebouwing (108 woningen) aan de Repelstraat 2-32, 1-35, Schutskooistraat 1-36, Ouwelandsestraat 2-6, 8-18 en de Vlasstraat 1-9, 11-25 te Poortugaal en wordt aangevraagd namens woningbouwvereniging Poortugaal. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus en de gierzwaluw, het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepaling zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*) en de gierzwaluw (*Apus apus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 oktober 2023 tot en met 1 oktober 2027.

Bij de aanvraag zijn de volgende, voor dit besluit relevante, documenten toegevoegd:

- WBV Poortugaal activiteitenplan schutskooiwijk te poortugaal, WSP, RAP001. SOB022690.AP, 23 januari 2023 (ODH626626);
- Nader onderzoek ecologie Schutskooiwijk, Poortugaal, WSP, SOB018756.RAP001NO, 20 oktober 2022 (ODH626625);
- QuickScan Soortenbescherming Schutskooiwijk, Poortugaal, WSP, SOB018756.RAP001NT, 9 mei 2022 (ODH626633);
- Beantwoording vragen Omgevingsdienst Haaglanden omtrent Schutskooiwijk, WSP, SOB022690, 14 juli 2023 (ODH756292);
- Ecologisch werkprotocol Schutskooiwijk, Poortugaal, WSP, SOB022690.EWP, 17 januari 2023 (ODH626627);
- Tijdelijke mitigatie gewone dwergvleermuis Poortugaal, WSP, 26 januari 2023 (ODH626628);
- Tijdelijke mitigatie gierzwaluw Schutskooiwijk, Poortugaal, WSP, 26 januari 2023 (ODH626629);
- Verblijfplaatsen gierzwaluw, WSP, 1 september 2022 (ODH626630);
- Verblijfplaatsen huismus, WSP, 1 september 2022 (ODH626631);
- Verblijfplaatsen vleermuizen, WSP, 1 september 2022 (ODH626632).

Procedure

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van het overgangsrecht in de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is de Wet natuurbescherming nog van toepassing op deze procedure.

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze aanvraag.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 1 januari 2024 verzocht om aanvullende gegevens.

Op 9 februari 2024 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Beantwoording vragen Omgevingsdienst Haaglanden omtrent Schutskooiwijk, WSP, SOB022690.definitieve vragen, 9 februari 2024 (ODH964468).

Op 4 maart 2024 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Bevindingen ecologische begeleiding Schutskooiwijk, Poortugaal, WSP, SOB022690, 1 maart 2024 (ODH988428);
- Beantwoording vragen Omgevingsdienst Haaglanden omtrent Schutskooiwijk na telefonisch overleg, WSP, SOB022690.aanvullende vragen, 1 maart 2024 (ODH988234);
- Stedenbouwkundige verkenning Schutskooiwijk & Poortugaal-West, Woningbouwvereniging Poortugaal (ODH988235);
- Stedenbouwkundige verkenning Schutskooiwijk & Poortugaal-West eindrapport, Palmbout Urban Landscapes, maart 2021 (ODH988236).
- Stedenbouwkundige verkenning Schutskooiwijk & Poortugaal-West eindrapport, Palmbout Urban Landscapes, oktober 2020 (ODH993131).

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 27 maart 2023 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De activiteit wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1, 3.3, 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De huismus en de gierzwaluw zijn van nature in Nederland in het wild levende vogel en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus en de gierzwaluw te beschadigen, vernielen of weg te nemen.

De gewone dwergvleermuis is een van nature in Nederland in het wild levend dier van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.3, vierde lid en artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, en artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en

- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding respectievelijk er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Woningbouwvereniging Poortugaal is voornemens om de 108 woningen aan de Repelstraat 2-32, 1-35, Schutskooistraat 1-36, Ouwelandsestraat 2-6, 8-18 en de Vlasstraat 1-9, 11-25 te Poortugaal te slopen. Vervolgens wordt het terrein bouwrijp gemaakt, gevolgd door de realisatie van nieuwbouw van 240 woningen. Het project omvat vier fasen. In fase 1 worden de naastgelegen volkstuinen verplaatst en een bouwweg aangelegd. In fase 2 worden de zestien woningen aan de westzijde van de Repelstraat 2-32 gesloopt. Vervolgens worden de woningen van bouwblok 1 (106 woningen) en een appartementencomplex (24 woningen) gerealiseerd. In fase 3 worden 50 woningen aan de Repelstraat, Vlasstraat, Schutskooistraat en Ouwelandsestraat gesloopt en het bouwblok 2 gerealiseerd (61 woningen). In de laatste fase worden de 26 woningen van het blok Schutskooistraat, Vlasstraat en Ouwelandsestraat gesloopt en 33 woningen gerealiseerd. Elke fase wordt afgerond voordat de volgende fase wordt gestart.

De werkzaamheden staan gepland te starten in januari 2025 en duren naar verwachting tot uiterlijk 2027. Gezien de mogelijke uitloop van de werkzaamheden en de monitoringsverplichting is een langere ontheffingsperiode aangehouden.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2022 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de huismus, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis binnen het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd volgens het Kennisdocument Huismus (BIJ12), het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12) en het Vleermuisprotocol (2021), met uitzondering van het onderzoek naar massawinterverblijfplaatsen. De bestaande woningen bevatten geen spouwmuren en bestaan hoofdzakelijk uit laagbouw met een begane grond en één verdieping. De woningen bieden geen stabiel warmte bufferend klimaat tijdens de winter, wat ze ongeschikt maakt als massawinterverblijfplaats vanwege het hoge energieverlies voor vleermuizen. Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de huismus, de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

Huisumus

De huismus is in het plangebied aangetroffen. Er zijn 22 nesten aangetroffen van de huismus. De nestplaatsen in het plangebied bevinden zich aan weerszijden van de Schutskooistraat zowel aan de voorzijde als de achterzijde van de woningen (appendix I). De huismussen maken gebruik van het groen binnen het plangebied. Vanwege de fasering van de werkzaamheden blijft er te allen tijde genoeg groen (functioneel leefgebied) van de huismus aanwezig. Het groen wordt gefaseerd verwijderd zodat er gedurende de werkzaamheden voldoende functioneel leefgebied aanwezig blijft. Daarnaast wordt per fase de groene inrichting weer opnieuw aangeplant met blad houdende en dicht vertakte heesters als haagbeuk, wilde liguster, conifeer met een minimale hoogte van 1,5-2,0 meter. Met de geplande werkzaamheden gaan de nestplaatsen verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

Gierzwaluw

De gierzwaluw is in het plangebied aangetroffen. De zeventien nesten in het plangebied bevonden zich aan beide kanten van de Schutskooistraat en de oostzijde van de Repelstraat (appendix I). Hier zijn nestplaatsen aangetroffen aan zowel de voorzijde als de achterzijde van de woningen. Alle verblijfplaatsen bevinden zich onder de eerste

panlat. Met de geplande werkzaamheden gaan deze nestplaatsen verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In het plangebied bevinden zich zes zomerverblijfplaatsen en drie paarverblijfplaatsen. De zes zomerverblijfplaatsen zijn ter hoogte van de Schutskooistraat 22 en de Vlasstraat 3 en 19 en aan de Repelstraat 16, 18 en 22 aangetroffen. De verblijfplaatsen zijn aangetroffen achter een opening van de regenpijp en achter kantpannen. Van de paarverblijfplaatsen is de exacte locatie niet bekend (appendix I). Van zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende winters door één of enkele individuen als winterverblijfplaats. Met de geplande werkzaamheden gaan deze verblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in 'WBV Poortugaal activiteitenplan schutskooiwijk te poortugaal' van 23 januari 2023 en de aanvullende gegevens van 14 juli 2023, 9 februari 2024 en 4 maart 2024. Deze maatregelen zien onder andere op het gefaseerd ongeschikt maken van de bebouwing in de minst kwetsbare periode van de soorten en het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. De uitvoering van deze maatregelen wordt geborgd onder voorschrift 5. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige met kennis van de huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis.

Geen andere bevredigende oplossing

De activiteiten horen onlosmakelijk bij de locatie, het gaat om het uitvoeren van sloop en nieuwbouw van woningen. Door de sloop van de bestaande bebouwing en de nieuwbouw komen er in totaal 132 woningen bij, dit draagt bij aan de het oplossen van het woningtekort in Poortugaal. De woningen verkeren in een bouwkundig matige staat, ze zijn gebouwd in begin jaren 50 en zijn op staal gefundeerd. De woningen zijn niet onderheid, en op sommige plaatsen is er scheurvorming door zettingsverschillen. Ook hebben een aantal woningen last van hardnekkige vochtproblemen vanwege de gemetselde fundering die in het grondwater staat. Bij renovatie komt er extra gewicht op de fundering waardoor eventuele funderingsproblemen groter worden. Bovendien zouden de aangetroffen verblijfplaatsen met deze alternatieve werkwijze eveneens verloren gaan.

Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de huismus, de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare periode van de huismus, de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis en worden er maatregelen genomen om effecten tijdens de werkzaamheden te verminderen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Met de gekozen werkwijze, fasering van de planning en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus, de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid', zoals genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, sub 1, van de Wnb (*relevant voor de huismus en de gierzwaluw*) en 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke

gunstige effecten', zoals genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, sub 3 van de Wnb (*relevant voor de gewone dwergvleermuis*).

De woningen zijn gebouwd in begin jaren vijftig en zijn op staal gefundeerd en verkeren in een matige bouwkundige staat. De woningen zijn niet onderheid, en op sommige plaatsen is er scheurvorming door zettingsverschillen. Een aantal woningen hebben last van hardnekkige vochtproblemen vanwege de gemetselde fundering die in het grondwater staat. Vocht veroorzaakt schimmels in de woningen. Er bestaat een samenhang tussen de aanwezigheid van vocht en schimmel in de woningen en een verhoogde prevalentie van respiratoire symptomen bij kinderen en volwassenen zoals astma, en reumatische aandoeningen. Door nieuwe woningen te bouwen met goed isolatie en ventilatie worden deze vochtproblemen verholpen. Zodoende zijn de werkzaamheden in het belang van de volksgezondheid.

De huidige energie labels dateren voor het grootste deel van de woningen uit 2008 en zijn verlopen. De te slopen woningen dateren uit de jaren 1950. Als de woningen in deze periode opnieuw gelabeld zouden worden, zouden ze het label G krijgen. In het Energieakkoord is afgesproken dat de gebouwde omgeving in Nederland in 2050 energieneutraal is. Dat betekent dat er 4,5 miljoen huur- en koopwoningen, laagbouw en hoogbouw, rijtjeswoningen en vrijstaande huizen, energieneutraal gemaakt moeten worden. Alleen door vergaande verduurzaming van de bestaande woningvoorraad kan dit doel worden bereikt. Daarnaast heeft Nederland ingestemd met het Klimaatakkoord van Parijs dat als centraal doel heeft het reduceren van CO₂-uitstoot. De geplande nieuwbouw werkzaamheden dragen bij aan de reductie van CO₂ uitstoot en daarmee aan de internationale en nationale klimaatdoelstellingen om klimaatverandering tegen te gaan. Klimaatverandering heeft negatieve effecten op volksgezondheid en de openbare veiligheid.

In Nederland kampt elke regio met een groot woningtekort. De Rijksoverheid stelt dat er 900.000 woningen gebouwd worden tot en met 2030. Door de sloop en nieuwbouwplannen komen er in totaal 132 nieuwe woningen bij. Het gaat hier om grondgebonden eengezinswoningen, de beneden-boven woningen en appartementen. Op deze manier wordt bijgedragen aan de woningbouw doelen van de overheid.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat de genoemde belangen voldoende zijn onderbouwd om de negatieve effecten op de huismus, de gierzwaluw ende gewone dwergvleermuis welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Staat van instandhouding

Huisumus

Als gevolg van de werkzaamheden gaan 22 nesten van de huismus verloren. De sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd. Elke fase is volledig afgerond voordat de sloop van de nieuwe fase aanbreekt. Zo worden de gewinningsperioden gehandhaafd. De huismus is alleen in fase 3 en 4 van het project aangetroffen. In de nieuwbouw van fase 2, worden direct 20 permanente voorzieningen ingebouwd die dienstdoen als tijdelijke en permanente mitigatie voor de huismussen aangetroffen in fase 3. In fase 3 worden 26 permanente voorzieningen ingebouwd voor de huismussen die zijn aangetroffen in fase 4. In de nieuwbouw van fase 4 worden twintig extra permanente voorzieningen geplaatst. Het betreffen totaal 66 huismuskasten van het type HMP3 die worden ingebouwd in de gevels van de nieuwbouw aan de Repelstraat, Vlasstraat, Schutskooistraat en Ouwelandsestraat. Het groen wordt gefaseerd verwijderd zodat er gedurende de werkzaamheden voldoende functioneel leefgebied aanwezig blijft. Daarnaast wordt per fase de groene inrichting weer opnieuw aangeplant met blad houdende en dicht vertakte heesters als haagbeuk, wilde liguster, conifeer met een minimale hoogte van 1,5-2,0 meter. De effectiviteit van het alternatieve essentiële leefgebied voor de huismus en de permanente voorzieningen dienen te worden gemonitord door de deskundige op het gebied van de huismus. Uit deze monitoring moet blijken of het vervangend groen dezelfde functies vervult voor de huismus als het huidige essentiële groen vervult: slaapplek, dekking, foerageergebied, verzamelplek en of de huismus gebruik maakt

van de aangebrachte voorzieningen. Wij hebben dit opgenomen in de voorschriften. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Buiten de kwetsbare broedperiode worden de nesten ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat huismussen aanwezig zijn in het plangebied ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. De kwetsbare periode loopt van 1 maart tot en met 31 augustus en buiten koude perioden (gedefinieerd als perioden met gedurende drie tot vijf dagen aanhoudende (nacht)vorst). Indien sprake kan zijn van late vervolglegels dient ook de maand september te worden ontzien, dit is ter beoordeling van de ecologisch deskundige (voorschrift 4). Dit wordt uitgevoerd door het plaatsen van weringsborstels onder de eerste rij dakpannen. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Huismus (BIJ12, versie 2.1 2023).

De huismus komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Poortugaal. De aangetroffen nestplaatsen in het plangebied maken onderdeel uit van een groter netwerk aan nestplaatsen in de directe omgeving. Door de voorgenen maatregelen is het aannemelijk dat de huismus in de directe omgeving aanwezig blijft. Dit wordt tevens geborgd door de monitoring.

Gierzwaluw

Als gevolg van de werkzaamheden gaan zeventien nesten van de gierzwaluw verloren. Het plangebied is opgedeeld in vier fasen. Op 23 februari 2023 zijn 25 tijdelijke nestkasten van het type GZT1 gerealiseerd aan de gevels van de woningen aan de Ouwelandsestraat 27 (5), Lijnstraat 2 (5), Vlasstraat 6 (5), Rootstraat 2 (5) en Groene Kruisstraat 1F (5) ten behoeve van de gierzwaluwen die in fase 3 verstoord worden. De permanente voorzieningen, in totaal 85 gierzwaluwkasten van het type GZP2, worden ingebouwd in de gevels van de nieuwbouw aan de Repelstraat, Vlasstraat, Schutskooistraat en Ouwelandsestraat. Deze kasten zijn verdeeld over de fasen van het project. Elke fase is volledig afgerond voordat de sloop van de nieuwe fase aanbreekt. Zo worden de gewenningsperioden gehandhaafd. In fase 2 worden veertig kasten aangebracht, in fase 3 25 kasten en bij fase 4, twintig extra kasten. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat. De effectiviteit van de permanente voorzieningen voor de gierzwaluw dient te worden gemonitord door een ecologisch deskundige op het gebied van de gierzwaluw. De monitoring dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen voor het onderzoek naar nestlocaties van de gierzwaluw uit het meest recent geldende Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12). Uit deze monitoring moet blijken of de gierzwaluw gebruik maakt van de aangebrachte voorzieningen.

Buiten de kwetsbare broedperiode worden de nesten ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat gierzwaluwen aanwezig zijn in het plangebied ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door het slopen van de woningen buiten de broedperiode van de gierzwaluw, deze loopt van 15 april tot en met 15 september. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12). De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd door de woonblokken in drie bouwstromen te renoveren per woonblok, wat de effecten op de gierzwaluw zo veel mogelijk beperkt. Daarnaast dienen de werkzaamheden te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de gierzwaluw, zoals vastgelegd in voorschrift 4.

De gierzwaluw komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Poortugaal. Door de voorgenen maatregelen is het aannemelijk dat de gierzwaluw in de directe omgeving aanwezig blijft. Dit wordt tevens geborgd door de monitoring.

Gewone dwergvleermuis

Als gevolg van de werkzaamheden gaan zes zomer en drie paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, met mogelijk milde winterfunctie, verloren. Op 23 februari 2023 zijn twaalf tijdelijke vleermuiskasten van het type VKWS09 gerealiseerd aan de bebouwing aan de Vlasstraat 2, Vlasstraat 8, Lijnstraat 6, Kerkachterweg 39, Ouwelandsestraat 29, 27 en 13 te Poortugaal. In de permanente situatie worden 66 vleermuisvoorzieningen van het type VMP3 ingebouwd in de gevels nieuwbouw aan de Repelstraat, Vlasstraat, Schutskooistraat en Ouwelandsestraat. Per verblijfplaats die verloren is gegaan dienen er twee permanente voorzieningen gerealiseerd te worden op dezelfde oriëntatie als de oorspronkelijke verblijfplaats, de andere twee dienen op verschillende oriëntaties te worden geplaatst. Deze kasten zijn verdeeld over de fasen van het project. Elke fase is volledig afgerond voordat de sloop van de nieuwe fase aanbreekt. Zo worden de gewenningsperioden gehandhaafd en zijn er tevens voldoende uitwijkmogelijkheden voor alle verblijfplaatsen. In fase 2 worden 28 voorzieningen aangebracht, fase 3 dertig voorzieningen en bij fase 4 zestien extra kasten. Een deel van de kasten in de hoogbouw dient aan elkaar gekoppeld te worden ten behoeve van kraamverblijfplaatsen. Hiermee worden gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

In actieve periode van 1 april tot 15 oktober, worden de zomer- en paarverblijfplaatsen ongeschikt gemaakt onder begeleiding van een ecologisch deskundige om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door het plaatsen van exclusion flaps. Het gebruik van materialen waarin vleermuizen verstrikt kunnen raken of aan vast kunnen plakken of verwonden, zoals (steiger)netten, glaswol of purschuim, is niet toegestaan. De exclusion flaps waarmee de bebouwing ongeschikt wordt gemaakt, dienen gedurende minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden (minimaal 10 graden, een windkracht van minder dan 5 Bft en droog) te worden ingezet. Minimaal drie van de vijf dagen met gunstige weersomstandigheden dienen aaneengesloten te zijn. Bij overdag slecht weer en 's avonds rond zonsondergang en in de nacht goed weer, telt dit nog steeds als een dag met gunstige weersomstandigheden. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest actuele Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12).

De gewone dwergvleermuis komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Poortugaal. Door de voorgenomen maatregelen is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus, de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten op de gewone dwergvleermuis op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere toestemmingen nodig zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren, bijvoorbeeld van de gemeente of het waterschap.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid van de Wnb worden verleend.

Appendix I

Verblijfplaatsen van de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis

Figuur 5.1: Aangetroffen functionaliteiten (verblijfplaatsen) huismus in het plangebied en de omgeving van het plangebied.

Bron: WSP.

Figuur 3.2: Vastgestelde verblijfplaatsen gierzwaluw gedurende de uitgevoerde onderzoeken.

Bron: WSP.

Figuur 3.3: Vastgestelde verblijfsplaatsen vleermuizen gedurende de uitgevoerde onderzoeken.

Bron: WSP.